

Uskrs u Srbiji

Autor: Biljana Pejovic aus Backa Planaka

Pictures: Biljana Pejovic

Dan Hristovog vaskrsenja, dan pobeđe života nad smrću, Uskrs, kao i Božić, najveći je Hrišćanski praznik. Činom vaskrsnuća Hrist je dokazao svoje božanske moći i otvorio vrata večnog života, radosti i sreće. Pokretan je praznik, menja datum, ali je uvek u nedelju.

Vaskršnja jaja se farbaju tradicionalno na Veliki petak, u dan kada se inače ništa drugo ne radi. Domaćica se prvo prekrsti i pomoli Bogu, a zatim u sud sa vodom, u kome će kuvati jaja i farbati dodaje malo osvećene vodice- vaskršnje ili bogojavljanjske. Kada voda provri u nju se dodaje boja, pa jaja i pazi se da se ravnomerno oboje. Prvo ofarbano jaje ostavlja se na stranu do sledećeg Vaskrsa i naziva se „čuvarkuća“. Pre farbanja se jaja mogu išarati voskom ili perom za pisanje, a figure ili slova koja se šaraju pri farbanju ostaju na jajetu vidljiva kao ukras. Takodje se izradjuju i specijalne nalepnice koje se posle farbanja jaja mogu

na njih nalepiti i time ih ukrasiti. Ofarbana jaja se stavljaju u činiju i neupotrebljavaju se do Vaskrsa.

Tucanje jajima počinje u nedelju ujutru za Vaskršnji doručak. Domaćin uzima jedno jaje, a zatim i svi ukućani. Tada nastaje veselje i takmičenje čije jaje će da bude najjače. To predstavlja veliku radost, posebno za decu. Prilikom tucanja se izgovara: „Hristos Vaskrse” i „Vaistinu Vaskrse“. Na Vaskrs se prvo jedu kuvana jaja, pa tek onda sve ostalo. Tog dana ako gosti dodju u kuću, prvo se daruje sa farbanim jajima, pa se onda poslužuje oostalim ponudama. U našim krajevima sačuvan je dirljiv običaj da se farbana vaskršnja jaja nose na grobove preminulih predaka. To svedoči o narodnoj veri da su svi ljudi pred Bogom živi i da naši umrli preci treba da osete vaskršnju radost i slavlje.

Kada svane dan Vaskršenja Hristovog, sa svih tornjeva pravoslavnih hramova dugo zvone sva zvona i javljaju dolazak velikog praznika. Domaćin sa svojom čeljadi odlazi u crkvu na svetu Vaskršnju službu. Kada se dodje kući iz crkve, svi ukućani se medjusobno pozdravljaju vaskršnjih pozdravm i ljube. Domaćin onda

pali sveću, uzima kadionicu i tamjan, okadi sve prostorije u kući. Naglas se čita molitva Oče naš i ostale molitve koje se znaju. Posle zajedničke molitve, svi zajedno sedaju na svečanu trpezu.

